

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa 11. sunnuntaista helluntaista ja päättyy 20. sunnuntaihin helluntaista 18.10.

Kun saarnataan niin tapahtuu

LUUK. 4:23–30

11. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 16.8.

Kotikaupunki ja kotikirkko, syvällä sielussa. Tätä kirjoittaessani koronaepidemian kokoontumisrajoitusten aikaan kirkkoissa ei ole seurakuntaa. Toisinaan asian arvon tajuaa vasta, kun se otetaan pois. Täytyvätköhän kirkot, kun kokoontumiskielto päättyy? Jeesus meni tapansa mukaan synagogaan. Ei huono tapa. Kaupungin oma poika, julkisuutta jo saanut, on omassa kotikirkossaan ja saa lukuvuoron. Teksti on Jesajasta. Sitten saarna, melkein kuin jouluna: ”Tänä päivänä”. Jumalan pelastusteot tapahtuvat maailmassa ja ihmisten historiassa. Niillä on tässä ja nyt -hetken luonne. Ei riitä, että saarnataan kauniisti ja oikein, täytyy myös tapahtua jotakin. Kirjoitus käy toteen minun kohdallani. Virren tekijä muistaa tuon hetken: ”Muistan päivää autuasta, jolloin Jeesus löysi mun.” Jumalan sana on myös Jumalan teko. Elävä ja voimallinen. Kuin aurinko, joka sulattaa jään, mutta kovettaa saven.

”Parantaja, paranna itsesi.” On tavallinen ja oikeutettu odotus, että puhuja itse elää puheittensa mukaan. Elleivät sanat ja teot ole yhtä, ristiriita häivyttää uskotavuuden. Ihmiset seurakunnassakin uskovat enemmän silmiään kuin korviaan. **Spurgeon** kertoo saarnaajasta, joka puhui niin, että ihmiset toivoivat, ettei hän lopettaisi ja tulisi alas saarnatuolista. Mutta samainen saarnaaja eli niin, että ihmiset toivoivat, ettei hän nousisi saarnatuoliin. Totuuden sanan opettajalle ja seurakunnan kaitsijalle mm. Timoteuskirjeet asettavat erityiset odotukset. Esikuvallisuuden arviointiperusteiksi pastoraalikirje nostaa mm. suhteen vaimoon, lapsiin, alkoholiin ja rahaan. (1. Tim. 3:1–7) Malttia, vieraanvaraisuutta ja julistamisen taitoa saisi myös olla. Melkein jo kuulee tulkin-

tateologian kritiikin: onko ketään mitat täyttävää ja eikö itse epäonnistunut pääse lähemmäksi muita armoa tarvitsevia? Ketä tällainen lähentyminen auttaa? Jeesusta sanottiin syntisten ystäväksi, vaikka itse oli synnitön. Raamattu julistaa armoa katuville syntisille - myös papeille - mutta tämä maailma vaatii armoa synnille. Jumala ja seurakunta kutsuu vianalaiset ihmiset suuren sanoman palvelukseen. Saarnaajan persoonassa voi olla karkeutta, käytöksessä tahdittomuutta, pukeutumisessa tyylittömyyttä, motiiveissa narsismia ja itsensä hoidattamista. Entisessä elämässä raskaitakin lankeemuksia. Jos saarnaajalla on tosi ystäviä tai hän kokoaa itselleen totuudellisesti sparraavan tiimin, hän saa vioistaan ja puutteistaan palautteen. Mutta saarnaajan inhimilliset viat eivät oikeuta hylkäämään saarnaajan sanomaa edellyttäen, että hän julistaa Raamatun Jeesusta oikein. Hän näyttää suuntaa, mistä syntinen saa avun. Hän viittaa Jeesukseen. Ellei saarnaaja julista raamatullisesti, häntä ei tule kuulla, vaikka hän ihmisenä olisi mitä miellyttävän.

Parantaja ei voinut parantaa itseään. Vielä ristillä Jeesukselta vaadittiin näyttöjä. ”Muita hän on auttanut, itseään ei voi.” Herramme ei tullut järjestämään näytöksiä, vaan pelastamaan sielut. Lunastaja uhrautuu itse. Meidät johdetaan ristin teologiaan. Muiden auttaja jää itse apua vaille. Vehnänjyvä kuolee, jotta moni saisi elää. Sen, joka auttaa muut kuolemasta, on itse kuoltava. Omista vioista, lasten murheista, sairauksista, talousvaikeuksista tuleva risti on usein Kristuksen seuraajienkin osana, muotojumalisten ja maailman taholta tulevasta vainosta puhumattakaan. Uskon lahjavanhurskaudella on aina tekojen omavanhurskaus vastassaan, häviäjillä voittajat, syntisillä hyvät ihmiset. Jeesus muistuttaa juutalaisia, valitun kirjoitusten ja lupauksen kansan jäseniä Sarpatin leskestä ja syyrialai-

sesta Naamanista. Profeetta Elia lähetettiin Sarpatin pakanavaimon luo, vaikka Israelissakin oli nälänhätää ja profeetta Elisa puolestaan paransi spitaalista syyrialaispakanan, vaikka spitaalisia oli Israelissakin. Pakanat ovat samassa asemassa kuin valittu kansakin. Apu nälkään tai sairautteen tulee, kenen osaksi tuleekin, mutta lunastuksen armo on tarjolla kaikille. ”Hän on meidän syntiemme sovittaja, eikä vain meidän vaan koko maailman.” (1. Joh. 2:2) Ristin juurella maa on tasaista. Se, että Jumala rakastaa ja auttaa valittuja, hyviä ja niitä, jotka ainakin yrittävät auttaa itseään ja rakastaa lähimmäistään, menee tajuntaan, mutta että pakanoita, syntisiä ja jumalattomiakin! Tähän loukkaannutaan. Enemmän kuin parannussaarnaan, loukkaannutaan evankeliumin armoon.

”Eikä tämä ole Joosefin poika?” Tapahuu se tavallinen: Ellet ylety asiaan, tartu henkilöön! Jeesuksen sanoilta riistetään jumalallinen arvovalta. Sen sijaan, että ihminen suhteellistaisi itsensä, hän suhteellistaa Raamatun sanan. Pelottava ylemmyyden ja oikeassa olemisen kaava on ikaikainen. Sanan ja historian totuudet rikkovat ohuen tyylikerroksen ja raivo ja kiukku ja muut lihan teot purkautuvat. Jeesusta ajetaan milloin minnekin, ainakin sivummalle. Haluamme mukavamman jeesuksen, oman kuvamme kaltaisen. Jumalan sanan totuus on suolaista ja suloista, sillä se painaa ylpeät alas, mutta nostaa alas painetut ylös. Ikuisen elämän sanassa on vahva leivän maku, mutta vain nälkäisille. •

Keijo Rainerma

Rovasti, Kankaanpää

Itsensä tutkiminen

JOB 42:1-6

12. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 23.8.

Jobin kirjan lopussa Jumala vastaa Jobille. Vastauksessa tulee esille, kuinka Jumala on Luojana koko maailman takana ja sen

keskellä nyt vaikuttava Kaikkivaltias. Hän ohjaa luomakuntaa sellaisella viisaudella, mikä ei ailahtele ja horjahtele. Jumalan ei tarvitse esittää kysymyksiä kuten: ’Mistä tullen? Minne menen? Mikä on tilani syvimmän totuuden edessä? Nämä kysymykset ovat sen sijaan välttämättömiä kysymyksiä ihmisille. Niitä on esitetty kautta historian. Päivän aiheen mukaisesti itseään rehellisesti tutkiva ihminen esittää samoja kysymyksiä tänä aikana. Kysymykset eivät poistu, vaikka tämä poukkoileva ja yhä mukaansatempaavampaa viihdettä tarjoava aika haluaa hävittää ne vaille vastausta jäävinä typerinä kysymyksinä.

Itsensä tutkimisen sunnuntaina meitä kehoitetaan kääntämään katsetta itseemme tutkivalla mielellä. Millainen minä todella olen ajatuksiltani ja teoiltani. Roomalaiskirjeen kirjetekstissä Paavali kuvaa omaa ajatustensa ja tekojensa maailmaa. Kohta on hyvin pysäyttävä, jos sen äärelle pohtien pysähtyy. Nyt se on pyhän tekstinä ja antaa mahdollisuuden sen käsitteelyyn. Paavalin rohkaisemana kohta kehoittaa myös saarnatuoliin astuvaa avaamaan oman elämänsä ailahtelevuutta ja haavaisuutta. Sopiva rehellinen kuvaus auttaa kirkkoon tullutta (ja striimistä jumalanpalvelusta seuraavaa) olemaan rehellinen myös itselleen.

Jeesuksen vertaus kahdesta pojasta on suunnattu alkuperäisessä tilanteessa yli-papeille ja kansan vanhemmille. Se on Jeesuksen kutsuhuutoa heille rehelliseen itsensä tutkiskeluun ja aitoon katumukseen. Jo se, että Jeesus kertoi tämän vertauksen heille, on näitä vastustajia kohtaan suunnattua armoa. Jeesus ei vielä ollut vaiti (Matt. 26:63). Vielä hän puhui. Vielä Jeesus puhuu meille!

Vertauksen keskeinen sana on ’tulla toisiin ajatuksiin’, kreikan metamelomai. Vertauksen ensimmäinen poika, joka ei ensin halunnut mennä pellolle töihin, lähti kuitenkin myöhemmin pellolle tä-

män ajatuksensa muuttumisen jälkeen. Metamelomai merkitsee muutosta ihmisen tunteissa. Se on mielipahaa siitä, mitä on tehnyt ja toivetta, että se olisi jäänyt tekemättä. Se kohdistuu johonkin yksittäiseen tiettyyn tekoon. Uuden testamentin kohdat, missä sitä käytetään auttavat sanan ymmärtämisessä. Juudas 'katui' tällä tasolla kavallustaan (Matt. 27:3). Paavali ei 'katunut' Korinttilaisille lähettämänsä kirjeen aiheuttamaa mielipahaa (2. Kor. 7:8). Jumala ei 'kadu' valaansa eikä sitä, että on tehnyt Jeesuksen ylimmäiseksi papiksi (Hepr. 7:21). Edellä mainittu 'toisiin ajatuksiin tulemista' kuvaava sana käännetään siis näissä kohdissa sanalla 'katua'. Tunnetumpi sen sijaan on kreikan sana metanoein, joka tarkoittaa koko elämän muutosta ja kääntymistä.

Vertauksen katuvaa miestä edustaa portot ja publikaanit. He olivat elämässään ensin olleet tottelemattomia Jumalan tahdolle. Johannes Kastaja avasi julistuksellaan vanhurskauden tien. Sille tielle päästäkseen ihmisten täytyi katua koko elämäänsä vaikuttavalla tavalla. Matteuksen evankeliumin kuvauksessa (Matt. 3:2) Johannes Kastajan ensimmäinen huutosana on juuri 'kääntykää!' (metanoete) Monet portot ja publikaanit kuuluivat Johannes Kastajan kautta kutsun parannuksen tekoon ja he tekivät kutsun mukaisesti. Vaikka itsensä tutkimisen sunnuntain evankeliumissa ei tätä sanaa käytetä, juuri tämä mielen muuttaminen kohti Jumalaa täytyy tapahtua myös nykykuulijan elämässä. Yksittäisen asian katuminen ei riitä, vaikka se voi ollakin juuri se tärkeä asia, minkä kautta Kaikkivaltias puhuttelee ja johdattaa kokosydämiseen kääntymiseen.

Vertauksen toinen poika kuvaa ylipappeja ja kansan vanhimpia. Poika lupaa kyllä mennä viinitarhaan töihin, mutta ei menekään. Viinirypäletertut jäävät köynnöksiin ja pilaantuvat paikoilleen. Lop-

putulos ei miellytä isää. Pojan työpanosta olisi kovasti tarvittu. Paavali kuvaa Roomalaiskirjeessä, kuinka paljon ylipapeille ja kansan vanhimille oli Jumalan suunnitelmassa annettu (Room. 2:17-3:3, Room. 9-11). Heidän tuli olla valmiina Jumalan heille tarkoittamiin tehtäviin. Heidän ensimmäinen vastauksensa olikin ollut myöntävä. Sana oli uskottu ensimmäisessä vaiheessa heille (Room. 3:2). Heillä oli intoa Jumalan puolesta (Room. 10:2). Heidän olivat kantaisät, heistä oli Kristus ihmisenä lähtöisin (Room. 9:5). Aikojen saatossa, pitkän Messias-odotuksen aikana, jotain oli mennyt perustavalla tavalla pieleen. Ja sitten kun Messiaan tienraivaaja tuli, eivät ylipapit ja kansan vanhimmat enää tunnistanee Jumalan valtakunnan kutsua. Ei katumusta. Ei valmistautumista. Pilaantukoot viinirypäleet paikoilleen!

Rehellinen lukija vapisee päivän evankeliumikohdan äärellä. Me kuulemme kutsun kokosydämiseen Jeesuksen seuraamiseen, mutta sydämemme on kovin vastahakoinen antamaan koko elämää Jeesuksen käyttöön. Viinirypäleet, mitkä on tarkoitettu poimittavaksemme, uhkaavat jäädä köynnökseen pilaantumaan. Tässä on evankeliumikohdan laki.

Siitä huolimatta, että kuulija joko tahallaan tai tahattomasti käyttää päivän kirjetekstin evankeliumia väärin, kannattaa se tuoda kuulijoiden katseltavaksi. Itselleni se on kerta toisensa jälkeen suurta evankeliumia. Fariseuksena kansan vanhimpiin rinnastettavana juutalaisena Paavali oli ollut kiivas juutalaisuuden puolustaja. Sitten Jeesuksen kohtaaminen Damaskoksen tiellä ja täysin uuden elämäkurssin saaminen (metanoein). Jeesuksen seuraan ja viinitarhaan töihin. Mutta mikä onkaan tulos, kun Paavali kääntää tutkivan katseensa itseensä vuosien kuluttua? Kirjetekstissä Paavali tutkii sisimpäänsä ja löytää sieltä kaikkea muuta kuin puhtautta ja pyhyyttä. Hänen tur-

meltunut ”minänsä” oli niin kiinni synnin tekemisessä, että hän kuvasi tilaansa synnin orjaksi myydyn kurjan tilana. Jos apostoli Paavali oli tätä, niin silloin rehellinen kristitty kilvoittelija päätyy samaan havaintoon itsestään. Evankeliumi on siinä, ettei minun tarvitse yrittää olla synnityn kelvatakseni Kaikkivaltiaan edessä. Se ei onnistu. Sen sijaan saan luottaa siihen, että Jeesukseen kohdistuvan uskon tähden, on minussakin tuo Paavalin kuvaama ’sisin’, mikä noudattaa Jumalan lakia. Tällä saamme ymmärtää Jeesuksen läsnäoloa ihmisen elämässä, uutta luontoa. Jeesus Kristus täydellisenä sijaisena jokaista katuvaa varten on kuvattu heti kirjetekstin jatkona olevassa Roomalaiskirjeen kahdeksannen luvun alussa riemullisin sanoin. Yksi on tehnyt täydellisen työn viinitarhassa jokaisen työmiehen puolesta! •

Harri Niemelä
Kirkkoherra, Jämsä

Sanoja tuomiopäivän vakavuudella

MATT. 12:33–37

13. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 30.8.

Päivän UT:n tekstit vievät Jeesuksen ja Jaakob-veljensä kielikylpyyn. Herralla oli jatkuva ja kova vääntö tekojen omavanhurskautta edustavien fariseusten ja kirjanoppineiden kanssa. Matteuksen 12. luku on tätä ottelua täynnä. Yhtä mieltä oltiin lain suurimmasta käskystä ”rakasta”, mutta eri mieltä siitä, kykeneekö ihminen siihen. Hedelmä paljastaa puun laadun. Puhe (ja puhumattomuus) on esi-merkki hedelmästä, joka kertoo, mitä sydämeen kuuluu. Tätähän nykyisinkin toistellaan: kristinuskon ydin on rakkaus. Lainopettajien ja parhaansa yrittäjien suku on laaja. Etiikan korkeushyppykisa ei pääty koskaan. Rima on aina korotettavissa. Evankeliumista ja uskosta irrotettu etiikka on raakaa peliä. Armolapsilla on

aina hyvät ihmiset vastassaan.

Koska evankeliumikohdan äärellä voidaan ja tuleekin pitää puhekoulua, on silti tärkeää muistaa puu, sydän ja varasto. Puun jalostajaksi, sydämen uudistajaksi ja varaston uudelleen täyttäjiksi meistä ei ole. Kuitenkin, ellei näihin päästä käsiksi, jää vain Juudaksen köyhyyspuhe ja tekopyhä teeskentely. Siksi kristillisen uskomme ydin ei ole edes suurin käsky, vaan suurin hyvä uutinen: Herramme lunastustyö, Jeesuksen risti ja ylösnousemus. Hyvän esimerkin antaa Paavalin esiintyminen Pisidian Antiokiassa (Ap.t. 13:14–52). Kun lakia ja profeettoja oli luettu, odotettiin Paavalilta kehotuksen sanoja. Siis kehotusta kannustaa tahtoa ja yrittää vähän enemmän. Mutta Paavali julisti hyvän sanoman, lunastuksen tarjouksen väsyneille tahdoille ja parhaansa yrittäneille. (Ap.t. 13:32, 38, 39) Seuraukset: lähes koko kaupunki sanan kuulossa, armon sanoman synnyttämä kohu ja kuohunta, voimakas lähetystyö, ja opetuslasten täytyminen ilolla ja Pyhällä Hengellä.

Tuomiopäivän vakavuudella Jeesus puhuu sanojen merkityksestä. Ihmekös, sillä maailma on luotu Jumalan sanalla. Sen jälkeen, kun Raamatun yksitoista ensimmäistä lukua kertovat, kuinka ongelmat ja turmelus tulivat maailmaan, alkaa ongelmien ratkaisu ja pelastushistoria 1 Moos 12:1–3 sillä, että Jumala sanoi ja jatkuu Ilmestyskirjan loppuun. Ankaratkin Jumalan sanat ovat parempi kuin Jumalan hyljaisuus. Tulivat profeetat, jotka sanoivat ”näin sanoo Herra”. Pelastava usko syntyy Kristuksen sanojen kuulemisesta. Apostolit kirjoittivat sen, minkä saivat Jumalalta. Seuraajilleen Jeesus antoi tehtävän: menkää ja saarnatkaa. Kristinuskon ei ole oppijärjestelmä, vaan hyvä uutinen. Raamattu on puhuva Jumala. Jumala on tekemisissä kanssamme Raamatun kautta. Haluamme antaa ihmisille sen iloisen varmuuden, että Jumalan sanaan voi luottaa kaikessa.

Ihmeellisen puheen lahjan Jumala on ihmisellekin antanut. Sillä rakennetaan Jumalan elämälle antamaa tarkoitusta: yhteyttä. On ”sinä” ja ”minä”. Jeesus sanoi: ”Sanokaa Isä meidän.” Syntiset ovat Jumalaa suorastaan sinutelleet. Puhuminen ja vaikeneminen ovat voimatekijöitä. ”Ajan tullen emme muista vihollistemme puheita, vaan ystäviemme vaikenemisen.” (Martin Luther King). Jumalan kymmenen käskyä suojelevat elämää. Kaksi niistä koskee suoranaisesti puhettamme: toinen käsky puhetta Jumalalle ja Jumalasta ja kahdeksas käsky todistusta lähimmäisistä. Kun Jeesuksen veri puhdistaa kaikesta synnistä, koskee tämä sydänpesu myös suutamme. Armo ei anna lupaa jatkaa synnin tekemistä, vaan vaikuttaa halun lakata synnistä ja tehdä hyvää lähimmäiselle. Kristityn ensimmäiset hyvät työt ovat ne, joilla hän korjaa entiset pahat tekonsa. Syntivelka vaihtuu rakkauten velaksi. Uskon tärkein vaikutuskenttä jumalasuhteen jälkeen ovat ihmissuhteet. Ei julkisuus voi nousta yksityisyyttä korkeammalle. Pahat ja turhat puheet vähenevät ja hyvän puhuminen lisääntyy. (Kol 4:6) Sattuu, kun huomaa häpeävänsä Jeesusta ja hänen sanojaan. Se puhuu mopedista, jolla on mopedi, sanotaan. Juudaksen huomio kohdistui rahaan, Marian Jeesukseen. Voimme puhua ulkomaanmatkoista, golfin tasoituksista ja kevätmuodista, ellei meillä ole muuta puhuttavaa. Sanat paljastavat sanojansa. Kun puhumme muista ihmisistä, tulemme kertoneeksi paljon itsestämme. Miksi haluat sanoa sanottavasi?

”Te käärmeen sikiöt” ei tunnu ystävälisteltä puheelta. Jeesus kutsuu valoon ja totuudellisuuteen. Sanoilla voi vilpistelläkin, mutta ääni ja ruumiin kieli ovat rehellisempiä. Jeesus kiinnittää huomiota varastoihin. Kuinka sinua kohdeltiin lapsena? Lapsuudessa koettu rakkaudettomuus, mitätöinti ja hylkääminen kulkee

mukana jopa sukupolvelta toiselle, ellei varastoja avata. Paha olo ja vihan tunteet vaiettuina johtavat pahan toistamisen pakkoon ja rakkauden velkomiseen. Kokemansa ja vihansa voi ottaa puheeksi, koska tietää, että apu on. Vaikenemisen muuri murtuu. Varaston tyhjennys tekee tilan uudelle. Ei pahantekijän eikä uhrin tarvitse mennä taakkoineen tuomiolle. Turmeluksemme vaikuttaa senkin, että petkutamme itseämme ja käännämme selkeät vääryytemme toisten syyksi. Vaikein ongelmamme on se, että pakenemme hyvää. Piintynyt vaitiolo, katkera sulkeutuneisuus ja sivuun käännetty katse ovat tuhoavan pelon ensimmäisiä tuntomerkkejä. Raamatun esimerkki tästä on Kain, jonka pakomatka Eedenistä itään alkoi hänen pelätessään hyvää ja ennen kaikkea Häntä, joka on hyvä. •

Keijo Rainerma

Lähimmäinen

MATT. 5: 43–48

14. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 6.9.

Evankeliumiteksti on kappale Jeesuksen Vuorisaarnaa, joka lienee maailman tunnetuin ja arvostetuin saarna. Monet sellaisetkin, jotka eivät millään tavalla tunnustaudu kristityiksi, pitävät kuitenkin Vuorisaarnan opetuksia maailmanhistorian parhaana eettisenä mallina. Oikein luettuna Vuorisaarna ei kuitenkaan ole kaunis malli hyvästä elämästä, vaan se on mitä vaativinta Jumalan tahdon, lain, julistusta, joka pakottaa syntisen ihmisen pienelle paikalle pyhän Jumalan edessä.

Suuri osa Vuorisaarnaa on Mooseksen lain syventämistä ja liittymistä juutalaisten rabinien keskusteluun lain tulkinnasta. Yksi Vanhan testamentin keskeisistä käskyistä on kehoitus rakastaa lähimmäistä, mutta juutalaisten oppineiden keskustelua käytiin siitä, kuka on tuo lähimmäinen, jota tulee rakastaa. Siihen

keskusteluun liittyy muun muassa Jeesuksen vertaus Laupiaasta samarialaisesta vastauksena lainopettajan kysymykseen: *Kuka sitten on minun lähimmäiseni?* (Luuk. 10:29). Omaan kansaan kuuluva varmasti on lähimmäinen: ”Älä kosta omaan kansaasi kuuluvalla äläkä pidä yllä riitaa hänen kansaan, vaan rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Minä olen Herra” (3. Moos. 19:18), ja varmaan myös oman kansan keskellä asuva muukalainen: ”Kohdelkaa joukossanne asuvia siirtolaisia ikään kuin he olisivat heimolaisianne ja rakastakaa heitä kuin itseänne, sillä te olette itsekkin olleet muukalaisina Egyptissä. Minä olen Herra, teidän Jumalanne” (3. Moos. 19:34), mutta miten kauas tämän piirin ulkopuolelle rakkauden tulisi ulottua? Miten suhtautua samarialaisiin, uskonnollisesti epäilyttävään sekakansaan? Miten suhtautua maassa vieraileviin pakanoihin, epäjumalanpalvelijoihin? Miten suhtautua roomalaisen miehitysvallan edustajiin? Miten suhtautua henkilökohtaisiin vihamiehiin?

Jeesuksen opetus ulottaa rakkauden käskyn mahdollisimman kauas. Myös vihamiehiä ja vainoojia on rakastettava, jopa kirottuja roomalaisia, jotka talloivat saastaisilla sandaaleillaan pyhää kauptunkia. Rakkauden käskyn peruste on Jumalan itsensä antama esikuva. Jumalan lapsen on heijastettava Isänsä luonteenlaatua, rakastettava ilman ehtoja ja erottelematta kaikkia, niin kuin Jumala rakastaa. Meitä kutsutaan toteuttamaan elämässämme *imitatio Dei* – elämää, Jumalan imitoimista.

Jeesuksen opetuksessa kyse ei ole vain kehotuksesta yrittää parhaansa mukaan tavoitella täydellistä rakkautta, vaan kyse on Jumalan tinkimättömästä käskystä: olkaa täydelliset! Tämän vaatimuksen edessä hurskaimmankin ihmisen on tunnustettava: en pysty tähän.

Vuorisaarna on luettava osana koko Raamatun kokonaisuutta. Jumalan laki

on peili, josta ihminen näkee karun todellisuuden itsestään, jotta hän ymmärtäisi etsiä apua häneltä, joka antaa syntiselle anteeksi. Raamatun varsinainen sanoma on evankeliumi Jumalan rakkaudesta, verisestä ja ristinmuotoisesta rakkaudesta.

Jeesus on toteuttanut lain täydellisesti – meidän puolestamme. Silti hän on kuollut lain kiroamana – meidän puolestamme. Sen tähden Jeesuksen pelastustyö lahjoitetaan meille sen, mitä Jumala meiltä vaatii,

kuten Heprealaiskirjeen kirjoittaja kirjoittaa: ”Hän on jo yhdellä ainoalla uhrilla tehnyt pysyvästi täydellisiksi ne, jotka pyhitetään” (Hepr. 10:14). ●

Ville Auvinen

TT, lähetysjohtaja SLEY

Kiitollisuus

JOH. 5:1–15

15. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 13.9.

15. helluntain jälkeisen sunnuntain otsikona on kiitollisuus. Evankeliumitekstissä (Joh.5:1-15) ei puhuta kiitollisuudesta. Päivän psalmissa (Ps. 65:1-6,9) sen sijaan on monta kiitoksen aihetta. Psalmilaulaja on päässyt Herran temppeliin. Hän ylistää Jumalaa, joka kuule rukoukset ja vastaa niihin, hän tunnustaa syntisyytensä, mutta tietää, että Herra on armollinen ja antaa synnit anteeksi, hän iloitsee siitä, kuinka saa tulla ravituksi Herran temppelin runsailla antimilla ja pyhyydellä.

Evankelista Johannes kertoo 38 vuotta halvaantuneena olleen miehen parantumisen. Hän katsoo hyväksi kertoa myös parantumisen ajan ja paikan. Aika oli sappatti jonkin juutalaisen juhlan aikana. Tekstiyhteydestä ei käy ilmi mikä juhla oli kyseessä. Erään käsityksen mukaan oli kysymyksessä Puurim-juhla, jota vietettiin adarkuun 14. päivä (helmi-maaliskuussa).

Paikka on Jerusalemissa ”Lammasportin lähellä allas, jonka hepreankielinen nimi on Betesda.” Lammasportti mainitaan

Nehemian kirjassa Jerusalemin muurin korjaamisen ja vihkimisen yhteydessä. Se sijoittui lähelle silloista temppeliä. Evankelistan mainitsema paikka voi olla kuitenkin jossakin muualla, sillä paikka, jota lähellä Betesda oli ”τη προβατικη” tarkoittaa jotakin lampaaseen viittaavaa, mutta ei välttämättä porttia niin kuin Septuagintassa Nehemian kirjassa (Neh. 3:1) oleva ”την πωλην την προβατικην”.

Suomalaiset käännökset Bibliasta alkaen (1776) ovat kääntäneet paikan Lammasporkiksi. Mutta esimerkiksi vuoden 1642 käännös puhuu Lutherin käännöstä (1545) seuraten Lammashuoneesta. Lutherbibeln (1912) puhuu Lammastorista kuten myös King James (1611). Nykyiset skandinaaviset käännökset puhuvat Lammasporkista. Vulgatan latinankielinen termi Probatia vastaa kreikankielisen alkutekstin nimeä, jossa lammasmaisuuden voi katsoa viittaavan lampeen.

Paikan nimellä on merkitystä sikäli, sijaitisiko se temppelin välittömässä läheisyydessä vai jossakin muualla.

Lammikolla oli sokeita, rampoja ja halvaantuneita. 2. Sam. 5:8 todetaan: ”Sokeat ja rammat eivät pääse sisälle pyhäkköön.” Lammikolla olevat olivat siis ihmisiä, joilla ei ollut asiaa tai jotka eivät omin avuin päässeet temppeliin. Evankelista Matteus tosin kertoo: ”Jeesuksen luo temppeliin tuli sokeita ja rampoja, ja hän paransi heidät.” Mutta hekin varmaan kaikki tarvitsivat toisten ihmisten apua. Pappaja, joiden tehtävänä oli palvella temppelissä, koski joka tapauksessa määräys, että sokeat ja rammot Aaronin jälkeläiset eivät saaneet mennä väliverhon lähelle tai toimittaa tulliuhria. (3. Moos. 21:17–23)

Betesda oli paikka, jossa ihmiset saivat kokea parantumisasihmisiä. Lammikkoon laskeutuva enkeli toi siihen taivaallisen siunauksen. Mutta tarvittiin myös avulias lähimmäinen avustamaan apua tarvitseva oikeaan aikaan lammen kuohuihin.

Kolmekymmentäkahdeksan vuotta sairastaneella ei ollut ystävää auttamaan. Hän makasi vuodematolla. Oliko hän sokea, rampa vai halvaantunut, sitä ei kerrota, mutta apua hän tarvitsi päästäkseen oikeaan aikaan lampeen.

Jeesus näki hänet ja tiesi hänen sairastaneen kauan. Jeesus tarjosi hänelle apua. Jeesus ei kuitenkaan johdattanut häntä lammelle. Hänen apunsa oli sana: ”Nouse ota vuoteesi ja kävele.” Mies uskoi sanan, nousi, otti vuodemattonsa ja käveli. Mutta päivä oli sapatti.

Juutalaiset pysäyttivät sapattina vuodemattoa kantaneen ja muistuttivat häntä siitä, että sapattina ei ole lupa kantaa vuodetta. He kaiketi ajattelivat, että niin tekevä ei osoittanut kunnioitusta Mooseksen laista johdetuille perinnäissäännöille ja syyllistyi syntiin.

Parantunut vetosi hänet parantaneeseen, joka oli käskenyntä ottaa vuoteen ja kävellä. Tuon juhlan sapatista tuli parantuneelle miehelle uusien mahdollisuuksien päivä. Hän saattoi itse mennä temppeliin kiittämään Jumalaa. Mutta hänen elämässään oli jo tapahtunut se, että Jumala oli Jeesuksessa Kristuksessa tullut hänen luokseen, vapauttanut hänet sairauden kahleesta ja antanut hänen elämänsä uusien mahdollisuuksien ajan. Mies pääsi nyt itse temppeliin rukoilemaan ja nauttimaan Jumalan huoneen runsaista antimista ja pyhydestä. Siellä hän kohtasi jälleen Jeesuksen. Tuokaan kohtaaminen ei ollut merkityksetön. Mies sai tietää, mitä uusien mahdollisuuksien aika tarkoitti. Niin kuin aviorikoksesta tavattu nainen, myös Betesdan luona parantunut mies sai Jeesukselta vapautuksen, mutta myös muistutuksen kuolevaisuudesta. Synnin palkka on kuolema. Siksi Jeesus sanoi: ”Sinä olet nyt terve. Älä enää tee syntiä, ettei sinulle kävisi entistä pahemmin.” Näin sanoi uuden elämän antaja, jolla on valta vapauttaa synnin

ja kuoleman kahleissa oleva uuteen elämään. Kristityn asenne tuleekin olla, niin kuin vanhat pohjoisen kristityt sanoivat: ”Kaikki enteiset synnit saa Jeesuksen nimessä ja veressä uskoa anteeksi, ja uusia ei saa suunnitella.” •

Heikki Holma

Kirkkoherra, Tervolan seurakunta

Hyvä osa

LUUKAS 10:38–42

16. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 20.9.

Kotiseudultaan Galileasta Jeesus teki useita matkoja Jerusalemiin. Erityisesti Johanneksen evankeliumista voi laskea ainakin viisi (kaksi pääsiäismatkaa 2:18; 12:1; eräs juhla 5:1; lehtimajajuhla 7:10; temppelin vihkimisjuhla 10:22). Luukas lisää näihin varhaiset käynnit vanhempien mukana. (Luuk. 2) Molemmilla evankelistoilla on paljon omaa erityisaineistoa: Johanneksella itse nähtyä ja koettua, Luukkaalla laajan ja huolellisen haastatteluaineiston pohjalta. Ilmeisesti he myös kirjoittivat samoina vuosina 40-luvun alkupuoliskolla, konsultoivat toisiaan kirjoitustyössä ja jakoivat aineistoa. Jeesukselle rakkaan Betanian kodin sisaruksista Marttasta, Mariasta ja Lasaruksesta Johannes kertoo laajasti, muttei Luukaskaan malta olla sisaria mainitsematta. Luukas lyhyillä välähdyskuvillaan kokoaa laajan ”todistajien pilven”. Todistusten sisältö on usein sellainen, että vain ”henkilökohtaisesti kerrottuna” niistä on mahdollista tietää. Tällainen on myös päivän evankeliumi siskosten yhdessä tai toisen heistä kertomana. Mutta sielun pelastuksen ytimessä tässäkin todistuksessa ollaan. Siskokset tuovat mieleen veljekset Jeesuksen opetuskertomuksen Tuhlaajapojasta (Luuk. 15). Kummassakin iältään vanhemmat edustavat tekojen omavanhurskautta ja nuoremmat uskon lahjavanhurskautta. Päivän evankeliumin edellä lainopettaja

jää yrittämään suurimman käskyn täyttämistä, rakastamista, sitä, mitä monet tänäkin päivänä pitävät kristillisen uskon pääasiana. Mutta laupiaiksi samarialaisiksi meistä ei ole. Siksi meidän on etsittävä hyvää osaa hiljaisen Marian, takki auki porhaltavan tuhlaajapojan, Sarpatin lesken, jumalaapelkääväisten Lyydian ja Korneliuksen ja niiden monien rinnalla, joiden on tyhjin käsin ja sydämin asetettava Herran eteen ja odotettava, mitä Hän antaa, koska omia rakkauden tekoja ja ansioita ei ole. Kristillisyytemme on oman köyhyyden tunnustamista ja Jumalan rakkauden vastaanottamista.

Luukas ei kerro, missä ja milloin mennään, mutta Johannekselta tiedämme kylän olleen Betania Öljymäen rinteessä. Käännös on jättänyt pois sanan ”myös”, joka ilmaisisi, että Herralla oli kuulijoiden joukko, johon ”myös Maria” asetui. Kotiseurojen runsas väki varmaan aiheutti senkin, että Martalla riitti puuhaa, suorastaan touhua joka suuntaan, niin kuin Luukkaan valitsema ja vain tässä esiintyvä alkukielen sana ilmaisee. Stressaantuneena Martta tulee nuhdelleeksi Herraakin siitä, ettei tämä välitä Martan työmäärästä ja pyytää, että Jeesus kehottaisi Mariaa auttamaan. Oikeasti Jeesus lienee ainoa, joka todella välittää niin Martasta, Mariasta kuin kaikista muistakin. Kuvaus Martasta johtaa päättelämään, että Martta itse on kertonut Luukkaalle tapahtuneesta. Se puolestaan merkinnee sitä, että Martakin myöhemmin sai löytää saman ”hyvän osan” kuin Maria. Tässä vielä Marttan rakkauden palvelu ei ole iloinen ja vapain sydämin tapahtuvaa diakoniaa. Velvollisuuden pakosta Martan kädet olivat täynnä työtä. (Vrt. Tuhlaajapojan vanhempi veli Luuk. 15:29) Jumalaa pelkäävänä ja rakastamiseen pyrkivänä Martta ajatteli, että täytyy tehdä jotakin ja antaa jotakin Jumalalle ja lähimmäiselle. Hän tunsi Jumalan vaatimuksen ja ankaruuden ja

rakkauden ja hyvyydenkin, muttei vielä Jumalan armoa siis sitä, että saa Marian tavalla tyhjin käsin ja sydämin vain ottaa vastaa. ”Kädet täynnä” tarjoavat jotakin omaa, ”tyhjät kädet” ottavat vastaan. Mutta Martankin elämään tuli sittemmin tuo suuri ”ennen, mutta nyt”, jonka Efeso-laiskirjeen 2:1-5 kuvaa. Päättelen näin siitä, että palmusunnuntaina Martta on jälleen rakkauden palvelussa, mutta poissa on nyt pakko, stressi ja ilottomuus. Emme pelastu rakastamalla ja palvelemalla, vaan pelastumme rakastamaan ja palvelemaan. Kielteinen epäitsekkyys, joka on luopunut omista eduistaan, jäänyt paitsi, ei ilahdutaakseen toisia, vaan saattaakseen heidät tuntemaan velallisuutta ja kiitollisuutta - niin jopa Jumalan velallisuutta parhaansa yrittänyttä lastaan kohtaan -, on vaihtunut myönteiseksi rakkaudeksi. Armo on kirkastunut, tekojen omavanhurskaus jäänyt ja uskon lahjavanhurskaus tullut.

Väärä huolehtiminen ja murehtiminen on epäuskon ilmaus. Vuorisaarnaan on Matteus liittänyt Jeesuksen kolminkertaisen varoituksen ”älkää huolehtiko, älkää murehtiko”. (Matt. 6:25-34) Onhan teillä taivaallinen isä. Terveiltä ja rikkailtakin puuttuu aina jotakin, muttei puutu niiltä, jotka uskovat ja tunnustavat: ”Herra on minun paimeneni.” (Ps. 23) Paitsi vääriä ja voimia kuluttavaa murhetta, on myös Jumalan mielen mukaista murhetta, mikä johtaa parannukseen ja toinen toisestaan huolehtimiseen. (2. Kor. 7:9,10; Room. 9:2; 1. Kor. 12:25) Ei edes hyvä saa tulla parhaan esteeksi. Se, joka etsii ensin ja ennen kaikkea Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskasta tahtoaan, ei kohta etsikään mitään muuta, mutta saa tarvitsemansa. Monitouhaisuudesta, hetkellisyydestä, pinnallisuudesta, rikkinäisyydestä Herra johtaa keskittymiseen, pitkäjänteisyyteen ja tarpeelliseen.

Pääasia ei ole ulospäin suuntautuva, aktiivinen Martta tai mietiskelevä, hiljainen Maria, vaan Jeesus, hän joka ei ”tullut

palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaksi kaikkien puolesta”. (Matt. 20:28) Hyvä osa on Jeesus ja hyvä uutinen on lunastuksen evankeliumi. Maria valitsi hyvän osan, Jeesuksen ja hänen sanojensa kuulemisen. Sitä ei oteta pois kuolemassakaan. Ainoa, mitä voit tästä maailmasta pelastaa, on sielusi. Jumalan sanan kuuleminen on suurten asioiden alku. Mitä valintavaihtoehtoja elämäsi tarjonneekin, valitse Jumalan sanan kuuleminen. •

Keijo Rainerma

Jeesus antaa elämän

JOH. 11:21-29 (30-31) 32-45

17. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 27.9.

Perinteen mukaisesti suruajan keskellä lähiomaisten luo tulee lohduttajia, jotka auttavat heidän askareissaan seitsemän päivää. Menetyksessään useat toivat esiin kovin tuttuja ajatuksia, että jos kaikkivaltias Herra olisi ollut paikalla, hän olisi voinut, tai ainakin hänen olisi pitänyt estää tämä kipeä asia tapahtumasta. Joskus onnettomuuden kokenut sanoo, ettei usko Jumalaan koska Hän ei ollut estänyt tätä onnettomuutta tapahtumasta.

Oliko Jeesus välinpitämätön tai myöhässä? Pääsikö jotain tapahtumaan vahingossa? Ensimmäiseksi Jeesus itki. Raamatussa on kahdessa kohtaa mainittu Jeesuksen itkevän: Lasarusta (hänen omaisiaan) ja Jerusalemin kaupunkia (sen asukkaita). Jeesuksen astuessa suruajkaan, Hän oli hetkessä läsnä ja antaa surulle tilan.

Jeesus, itki siittäkin huolimatta, että tiesi suruajan jäävän kesken ja väliaikaiseksi: ”Veljesi nousee kuolleista”. Jeesus antaa vastauksen, että tämä kaikki on vain osa pidempää tarinaa. Ei tulisi jäädä paikoilleen jossittelemaan vaan katsoa rohkeasti kaikki loppuun saakka. Jumalalla on tähänkin sanottavaa.

”HERRA, HÄN HAISEE JO”

”JOS USKOT, SAAT NÄHDÄ HERRAN
KIRKKAUDEN”

Ihmisten mielissä Jeesuksen aikomus on myöhäistä. Eikö kuolema ollut jo päässyt syömään omaansa? Mutta Jeesus antaa väelle tehtäviä. Mitä hautakiven vierittäjät ajattelivat, kun tiesivät kohtaavansa heti aluksi kuoleman löyhkän? Mutta Jeesuksen käskystä kuolema joutui luovuttamaan saaliinsa. Viimeinen tehtävä on auttaa jo elävää irrottautumaan kuoleman puvusta. Elämän ei tule olla peitossa. Vanha asu kuuluu jättää menneeseen. Tähän tarvitaan veljien ja sisarien apua.

Kun ihmisen elämä menee tarpeeksi kauan vääraan suuntaan, alkaa kuolema vaikuttamaan: yhteistyö yhä useampaan suuntaan katkeaa, kaikki on harmaata, kommunikaatio loppuu, sujuvaa toimintaa ei ole. Eläminen on yhä enemmän toisilta riistämistä, väkivaltaa, valhetta. Kuolema alkaa muovaamaan kaikkea. Tämä kuoleman vastenmielisyys pyritään pitämään pois näköpiiristä. Kun Jeesus tahtoo muuttaa ihmisen elämän, ensimmäiseksi vieritetään kivi tieltä. Silloin joutuu kohtaamaan raadollisen, haisevan todellisuuden sellaisenaan. Mutta elämän voittaessa kaikki muuttui. Kuolleesta nousut on vahva todistaja. Ihmiset katsovat hänen uutta elämäänsä ja vertaavat sitä siihen, mikä oli ennen. Ei voi välttyä näkemästä, että jotain on tapahtunut. Ei voi välttyä kysymästä, kuinka se oli mahdollista?

”OTTAKAA KIVI POIS”

Jeesus käskyy vierittää esteitä tieltä, kun Hän tahtoo herättää ihmisen uskon. Tien uskovien yhteyteen sulkee mikä milloinkin. Olemme konkreettisesti joutuneet haastetuiksi koronasulun myötä, mutta meillä on onneksi uudet välineet kiven vierittämiseksi yhteyden tieltä. Joskus kaiken sulkeva kivi on seurakunnan halu

eristäytyä ulkomaailman raadollisuudelta tai kieltää se. Päästyään uskonyhteyteen uusi uskonsisar tarvitsee riisumista monista menneistä asioista: monista entisistä ajatusmalleista, valheista, vanhoista tavoista (ks. esim Ef.4:28) ja näin auttamaan uuden elämän alkuun Kristuksessa. Tähän tarvitaan seurakuntaa.

Me emme voi itsestämme herättää kehtään kuolleista, mutta Kristuksen tahto on, että autamme Hänen käskynsä mukaan lähimmäisiämme uuden elämän alkuun. Ihminen ei yksin tiedä eikä voi aavistaa yksittäisten tapahtumien osalle Jumalan kirjoittamaa käsikirjoitusta. Joskus sen voi aavistaa jälkikäteen. Mutta aina se kysyy luottamusta: ”nytkin tiedän, että Jumala antaa sinulle kaiken mitä pyydät”, sanoi Martha. Maria puolestaan vaipui Jeesuksen jalkoihin. He eivät vaipuneet epätoivon ja epäuskon jalkoihin.

Uskommeko Jumalan käsikirjoitukseen? Jumala ei ole kuolleiden vaan elävien Jumala. Olemme lähtöisin elävästä Jumalasta ja meitä kutsutaan takaisin elämään. Vaivummeko Jeesuksen jalkoihin vai omaan epäuskoomme? Kestääkö suruaikamme loputtomasti? Syytämmekö Jumalaa onnettomuuksista vai nöyryymmekö Hänen käsiinsä? Jeesus ei pakenut omaa eikä toisten tuskaa, Hän kestää sen, että ilmaisemme kipumme: ”Kuinka kauan, Herra, minut yhä unhotat, kuinka kauan kätket minulta kasvoisi?” (Ps. 13)

Maaailma haisee jo. Haiseeko kuolema koronaviruksen myötä? Kuitenkaan luomakunta ei tule jäämään kuolleeksi. ”Ja minä näin uuden taivaan ja uuden maan; sillä ensimmäinen taivas ja ensimmäinen maa ovat kadonneet, eikä merta enää ole”. (Ilm. 21:1)

Jeesus kutsuu: ”Tule ulos haudastasi, sinut tullaan päästämään pois haudan sylistä, kuoleman siteistä, tule takaisin niiden joukkoon, jotka elävät uskostaan. Tu-

le omiesi joukkoon. Tule, sillä minä olen täällä heidän keskellään!” ●

Mika Pouke

pastori, Suomen raamattuopisto

Jumalan sanansaattajat

2. MOOS. 23: 20-23

MIKKELINPÄIVÄ (ENKELIEN
SUNNUNTAI) 4.10.

Franz Leharin operetissa Der Tsarewitsch kerrotaan, kuinka yksinäinen sotilas seisoo vartiopaikallaan Volgan rannalla ja kaipaa hänet hylännyttä rakastettuaan. Surussaan hän kääntyy Jumalan puoleen ja laulaa: ”Oi Herra, kuule kun sua rukoulen. Sä kuule mun pyyntöni viimeinen. Luonasi sun joukko on enkelein. Niistä yksi sä suo mun lohduksein.” Rukous ilmentää uskoa Jumalan näkymättömän maailman todellisuuteen. Ihmisen ei tarvitse olla vain yksin ja padota tunteitaan sisimpäänsä, vaan hän saa kääntyä taivaan Jumalan puoleen ja pyytää Häneltä apua. Mikkelin päivä, aikaisemmin enkelten ja lasten, nyt vain enkelten päivä kertoo meille siitä, että tuonpuoleisuudessa ei ole vain Jumala – tai vain Jumala ja hänen vihollisensa Saatana – vaan myös paljon muita henkiolentoja. Tämän pyhän toinen epistolavaihtoehto Ilmestyskirjasta antaa symbolisilla lukuarvoilla ilmaistun tiedon enkelten luvuttomuudesta. Määrätön joukko enkeleitä laulaa kiitosta ja ylistystä valtaistuimen edessä Karitsalle, joka on teurastettu. Ja kaikki Raamatun opetus kertoo, miksi näin oli tapahtunut. Tämä tapahtui meidän syntiemme sovituksiksi. Ja samalla päivän evankeliumi kertoo, että jokaisella lapsella - ja aivan varmasti myös aikuisella – on oma enkelinsä. Tuttu ainakin varttuneemmillemme sukupolville on kaunis ja herkkä taulu kahdesta pienestä lapsesta, jotka kulkevat rikkiäistä siltaa myöten pelottavan virran yli suojelusenkelin ollessa heidän ta-

kanaan heitä varjelemassa. Toinen päivän epistolavaihtoehto kertoo, että enkelit ovat palvelevia henkiä. Heidät lähetetään palvelemaan niitä, jotka saavat osakseen autuuden. Siksi myös operetin sotilas ja jokainen ihminen saa ja voi hädässään ruukoilla, että Jumala lähettää enkelinsä suojelijaksi, avuksi, rohkaisijaksi ja lohduttajaksi elämän kaikkina hetkinä.

Ja päivän Vanhan testamentin teksti tuo vielä yhden lisäpiirteen enkelten tehtävänkuvaan. He kulkevat edellämme ja johdattavat Jumalan meille antamaan päämäärään. Asiasyhteydessä oli kysymys Israelin kansan vaelluksesta Egyptistä kohti luvuttua maata. Meille se merkitsee samaa hengellisesti ajateltuna, vaellusta kohti iankaikkista elämää Jumalan luona taivaassa. Enkeli ei vain mekaanisesti johdata, vaan tekee sen sillä tavoin persoonallisesti, että meiltä odotetaan halukkuutta, suostumista ja kuuliaisuutta. Niin Israelin Egyptistä lähtöön liittyvät tapahtumat kuin Ilmestyskirjan kuvaukset pasuunoihin puhaltavista enkeleistä kertovat siitä, että enkeli voi toimeenpanna myös Jumalan tuomioita, jos hänen ilmaisemalle Jumalan tahdolle ei olla kuuliaisia. Enkelit eivät toimi itsenäisesti, vaan ovat Jumalan lähettäjiä, tuovat viestiä Häneltä. Siksi heitä kutsutaan myös Jumalan sanansaattajiksi. He toteuttavat kaikessa Hänen tahtoaan ja ilmaisevat Hänen tahtonsa meille. Enkeli toi aikanaan viestinsä myös Marialle Jeesuksen syntymisestä, samoin Sakarjalle Johannes Kastajasta.

Raamatun sanoma on liian rikas ja monivivahteinen, niin ettemme saa sortua pelkistettyihin yksipuoluisuuksiin. Samalla, kun näemme enkelten aseman, tehtävän ja jatkuvan läsnäolon myös omassa elämässämme, meidän tulee välttää ajatusta, että Jumala on jossain kaukana taivaassansa ja ikään kuin itse poissa olevana lähettää enkelit toimimaan meidän luonamme maan päällä. Jumala itse on kaikkialla ja kaikes-

sa läsnä Luojana ja Isänä. Poika, Jeesus on luvannut olla joka päivä meidän kanssamme maailman loppuun asti. Ja pyhä Henki asuu Jeesuksen lupauksen mukaan Häneen uskovan ihmisen sydämessä. Ja koska Kolminaisuutta ei pidä eikä voi repiä erilleen toisistaan, on kaikessa johtavana ajatuksena, että ”me (Isä ja Jeesus) tulemme hänen luokseen ja jäämme hänen luokseen asumaan” (Joh. 14:23. Ja tämän edellä Jeesus oli juuri kertonut menevänsä itse pois ja lähettävänsä Pyhän Hengen ikään kuin jatkamaan Hänen työtään Häneen uskovissa. Siksi on yhtä oikeutettua ajatella ja rukoilla vain Jumalan läsnäoloa, Jeesuksen läsnäoloa, Pyhän Hengen läsnäoloa, Heidän antamaansa johdatusta ja varjelusta kuin Leharin sotilaan ilmaisemaa Jumalan enkelin läsnäoloa meidän elämässämme. Samalla, kun olemme kiitollisia Jumalalle heistä, voimme näin myös välttää sitä harhaa, josta Paavali jo varoittaa kirjeessään kolossalaisille, enkelten palvontaa. Myös Ilmestyskirjan Johannes nostettiin pysyy, kun hän erehtyi polvistumaan enkelin edessä häntä kunnioittamaan. Vain Jumalan eteen tulee palvoen kumartua, oli hänen enkeliltä saamansa neuvo. Tässä on terve opetus myös yhdelle aikamme uususkonnollisuuteen kuuluvalle ilmiölle, enkeliterapialle. Kun keskitytään enkeleihin ja unohdetaan itse kolmiyhteinen Jumala, ajaututaan harhaan. Enkelit menettävät oikean asemansa ja heidät pyritään alistamaan jonkinlaisiksi työvälaineiksi, joita me ihmiset pyrimme manipuloimaan ja käyttämään omaksi hyödyksemme.

Ja analogisesti tämän kanssa harhaa on myös repiä Pyhä Henki erilleen Isästä ja Pojasta: ajatella, että suhde Jumalaan ja Jeesukseen on kunnossa, mutta Pyhä Henki tai osa Hänen työtään ja lahjoistaan on vielä saamatta. Ja siksi keskitytään Häneen ihan erillisenä asiana. ●

Arno Toivanen
Rovasti, Iisalmi

Rakkauden kaksoiskäsky

MARK. 12:28–34

19. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA
11.10.

Väittely uskon asioista ei ole tavatonta, vaikka sellainen joitakin loukkaakin. Jeesus kävi tiukimmat väentönsä fariseusten ja kirjanoppineiden kanssa. Jeesus näytti huolehtivan siitä, ettei kysyjä jäänyt harhaiseen käsitykseen tai väärään uskoon, vaan tuli tietämään raamatullisen totuuden. Raamattu antaa maailmasta ja elämästä kokonaisvaltaisen selityksen, joka pitää yhtä todellisuuden kanssa. Voidaan sanoa, mikä on ”tärkein ja suurin”, muttei raamatullisen opin kokonaisuudesta voi muitakaan kohtia jättää sikseen. Jos harhaudutaan yhdessä, ei voida selvittää mistä takaan.

Suurista asioista on kysymys. Evankeliumikohdan edellä Jeesus on keskustellut saddukeusten kanssa ylösnousemuksesta. Onko elämää kuoleman jälkeen? Onko todellisuus enemmän kuin se, minkä havaitsemme? Jo se, että jotakin on, sen sijaan, ettei olisi mitään, johtaa kysymykseen Jumalasta. Saddukeuksia oli vähän, mutta heidän käsissään olivat tärkeät virat ja arvoasemat. Markus huomauttaa, etteivät saddukeukset uskoneet ylösnousemukseen, mutta ateisteina he eivät esiintyneet. He halveksivat fariseusten vahvaa uskonnollisuutta ja antaumuksellista lain noudattamista. Kohtuus uskonnossa riittää ja niin jää tilaa luonnollisiin ja maallisiin arvoihin. Silti nämä mielestään fiksut käytännön materialistit eivät epäröineet ryhtyä toimiin Jeesuksen ristiinnaulitsemiseksi ja alkuseurakunnan kristittyjen vainoamiseksi. Jeesuksen mukaan tätä elämää - avioliittoa myöten - leimaa hetkellisyys ja väliaikaisuus, matkalla olo, mutta ei tarkoituksettomuus ja päämäärättömyys: Elämän suuri tarkoitus on päästä kotiin. Ylösnousemuksesta ja ikuisesta

elämästä emme tietäisi mitään ilman ”pyhiä kirjoituksia”, Raamattua, vaikka kuolemattomuutta haikailemmekin.

Toinen suuri kysymys onkin sitten lainopettajan kysymys. Kenet Jumala hyväksyy lapsekseen ja ikuiseen elämään? Kuka pääsee taivaaseen? Houkuttavaa olisi todeta, että kaikki. Helvettioppi on yksi Raamatun loukkaavimmista, mutta sillä on takanaan koko Raamattu, Jeesus ja järki. Tämän todetessaan **C.S. Lewis** jatkaa. ”Jos kerran pelataan, täytyy olla mahdollista hävitä. Jos antautuminen tekee luodun olennon onnelliseksi, ei antautua voi kukaan muu kuin hän itse (vaikka monet voivat siinä auttaa), ja hän voi kieltäytyä sitä tekemästä. Mielelläni sanoisin: ”kaikki pelastuvat”, mutta järki tulee väliin ja kysyy: ”Tahtomattaan vai omasta tahdostaan?” Jos vastaan ”tahtomattaan”, joudun heti ristiriitaan. Kuinka voi itsensä antaminen, vapaaehtoisuuden korkein muoto olla pakollista? Jos taas vastaan: ”Omasta tahdostaan”, sanoo järkeni: ”Entäs jos joku ei kertakaikkiaan suostu?”

Yhteisymmärrystä löytyy. (juutalainen) uskontunnustus ilmaisee keskeisimmän, sen saman, minkä ensimmäinen käskykin: ”Minä olen Herra, sinun Jumalasi, sinulla ei saa olla muita jumalia.” Tässä kohdassa ihmiselämän kampaileminen käydään ja tästä johtuu kaikki muu. ”Minä uskon Jumalaan” alkaa kristittyjenkin uskontunnustus. Uskoakseni voimme seurata juutalaisen lainopettajan ajatuksen kulkua, sillä Paavali toteaa: ”Olemme luonnostamme juutalaisia, emme syntisiä pakanoita.” (Gal. 2:15) Tärkein asia on rakkaus Jumalaan ja lähimmäisiin - joskin rakkaus Jumalaan jää nykyajattelussa vähemmälle. Rakkaus on asia, jota varsin vähin perustein voimme pitää omana ominaisuutenamme. Ja jos meitä häiritsee ”koko sydämeistä rakastaminen” ja toisinaan tunnistettavissa oleva itsekkyyys ja oman edun tavoittelu, muistutamme Ju-

malan armosta, joka mielestämme peittää vajaudet. Johtopäätös: Olen hyvä ihminen ja hyvät ihmiset pääsevät taivaaseen. Teologiassa olemme kutsuneet tätä pelastautumisyrittystä tekojen omavanhurskaudeksi.

Tämä ”ikiaikainen” usko ei kuitenkaan toimi. Jeesuksen sinänsä empaattinen ja ymmärtäväinen toteamus romahduttaa kaiken: ”Sinä et ole kaukana Jumalan valtakunnasta.” Melkein pelastettu on kokonaan kadotettu. ”Hyvä ihminen” ei ole totta; se on valhe, harha. Raamattu sanoo: ”Ei ole ketään, joka tekee hyvää, ei ainoatakaan...Eihän yksikään ihminen tule Jumalan edessä vanhurskaaksi lain käskyjä noudattamalla. Lain tehtävä on opettaa tuntemaan, mitä synti on...Kaikki ovat syntiä tehneet.” (Room. 3:12, 20, 22, 23) Sama Roomalaiskirjeen 3. luku opettaa pelastuksen tien. Sen Jeesus avasi ristin sovitustyöllään ja Jumala hyväksyi heittämillä Jeesuksen kuolleista. ”Hänen verensä tuo sovituksen uskossa vastaanotettavaksi.” Sanomme sitä uskon lahjavanhurskaudeksi. Mutta voiko siitä enempää puhua? Sen täytyy tapahtua. ●

Keijo Rainerma

Tarvitsemme avoimuutta tosiasioiden edessä

JOH. 9:24–38

20. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA
18.10.

Jeesus on parantanut sokeana syntyneen. Naapurit ja tuttavat ovat vieneet parantuneen fariseusten luo ymmärtääkseen, mitä tästä pitäisi ajatella. Fariseukset toteavat, että parantaminen on tapahtunut sapattina, mikä ei sovi heidän käsitykseensä hurskaudesta. Toisaalta sokean parantaminen oli teko, joka kuului Messiaan tunnustekoihin. Niinpä miehen synnynäinen sokeus varmistettiin vanhemmil-

ta. Parantumisen syystä nämä eivät uskaltaneet sanoa mitään, vaan kehottavat kysymään pojaltaan. Tämä on evankeliumitekstin tausta.

Evankeliumitekstissä fariseukset yrittivät saada parantuneen ”tunnustamaan” Jeesuksen syntiseksi. Kun mies ei tähän suostunut, syntyi kasvava Jeesukseen liittyvä ristiriita. Lopulta fariseukset ajoivat miehen pois. Tämän jälkeen Jeesus paljasti parantamalleen miehelle olevansa Jumalan Poika. Mies uskoi tämän ja palvoi Jeesusta.

Evankeliumitekstistä aukeaa useita näköaloja. Näemme, miten suhtautuminen Jeesukseen jakaa ihmisiä. Kaikki tuntuivat ymmärtävän, että Jeesus on tärkeä. Fariseukset vastustivat kovasti Jeesusta, eikä juuri kukaan tuntunut uskaltavan julkisesti vastustaa fariseuksia. Koska Jeesus oli koskettanut sokeana syntynyttä, fariseukset kokivat myös parantuneen ongelmaksi. Epäilemättä he olisivat olleet tyytyväisiä, jos sokeana syntynyt olisi jäänyt sokeaksi, eikä tätä häiriötä olisi syntynyt!

Toiseksi näemme, miten Jeesuksen vastustajat halusivat hiljentää keskustelun. Koska tosiasiat eivät vaikuttaneet suotuisilta, he halusivat hiljentää sen, joka tosiasioista muistutti. Ajamalla parantuneen pois, he saivat tilanteen jälleen näennäisesti haltuunsa. Aina he eivät tyytyneet totuuden puhujan pois ajamiseen, vaan turvautuivat väkivaltaankin.

Kolmanneksi teksti osoittaa, miten vaarallista on luotua omiin ajatuksiinsa ja pitää omia mielipiteitään ehdottoman oikeina. Jos ihminen menettää ”opettavuutensa”, hän on suuressa vaarassa. Moni fariseus oli niin lukkiutunut omiin käsityksiinsä, että edes Jumala ei saanut heidän päätänsä käännettyä. Meidän on syytä muistaa olevamme perisyntisiä, itsekkäitä ja erehtyväisiä ihmisiä. Kun tämän tunnustamme, olemme ainakin josakin määrin avoimia sellaisille asioille,

jotka edellyttävät meiltä kasvua.

Neljänneksi, sokeana syntynyt osoittaa, että kaikkea ei tarvitse tietää eikä väittääkään tietävänsä. Kun olemme valmiit arvioimaan sitä tietoa, joka meillä on, Jumala usein antaa meidän ymmärtää lisää. Sokeana syntynyt ei rehellisesti voinut ajatella Jeesuksesta fariseusten tahtomalla tavalla. Hän joutui sen tähden ulos ajetuksi. Vaikka se tuntui kurjalta, vain hetkeä myöhemmin hän oppi tuntemaan Jeesuksen Jumalan Poikana.

Tähän liittyy läheisesti viides näkökohde. Rehellisten johtopäätösten tekeminen siitä, mitä tiedämme, johtaa meitä eteenpäin. Tiedonjanoinen oppii aina uutta. Sen sijaan se, joka luulee kaiken tietävänsä, on huono oppija. Totuusorientoituneelle ihmiselle totuus on ystävä. Muille totuus voi olla usein vihollinen.

Edelleen tekstin äärellä voi kysellä, miksi johtajat ovat usein väärässä. Fariseuksilla ja saddukeuksilla oli molemmilla merkittävä asema Israelin uskonnollisina johtajina. Kumpikin ryhmä vastusti kuitenkin Jeesusta, vaikka tämä oli juuri se Jumalan lupaama Messias, joka olisi tullut ottaa vastaan. Varmaankin ylpeydellä ja luottamuksella omaan asemaan liittyvästä auktoriteetista oli merkittävä vaikutus. Sen sijaan uskonnollisten johtajien pitäisi ymmärtää itsensä Jumalan ja seurakunnan palvelijoina. Silloin Jeesus ei olisi uhka heidän omalle vallalleen, vaan heidän Herransa.

Fariseusten ja sokeana syntyneen miehen keskustelu päättyy siihen, kun fariseukset käyttävät ns. argumentum ad hominem (lyh. ad hominem) perustelua miestä vastaan. Kyse on siitä, että toisen perusteet pyritään kumoamaan hyökkäämällä sen esittäjää vastaan tavalla, joka ei liity käsiteltävään asiaan. Tämä virheellinen argumentointi on edelleen tyypillistä. Ehkä yleisintä se on politiikan saralla, mutta sitä käytetään muutenkin. Asialli-

sen keskustelun estäminen näyttäytyä ni-
menomaan sen etuna, jolla on heikot
argumentit. Siksi sitä käyttää tyypillisesti
argumentaatioissa häviölle jäänyt osapuoli,
tekstissämme fariseukset.

Muita tekstistä nousevia näkökohtia on
mm. se, miten Jeesuksen torjuminen joh-
taa yhtä syvempään paatumukseen. Toi-
menpiteet muuttuivat yhä rankemmiksi
ja ne kohdistuivat myös niihin, jotka us-
kalsivat puhua Jeesuksesta hyvää.

Lohdullinen ja rohkaiseva näkökulma
on se, miten Jeesus etsi miehen, joka oli
Hänen tähtensä ajettu ulos toisten yhte-
ydestä. Tuossa tilanteessa Jeesus johdatti
miehen uskomaan Häneen Jumalan Poi-
kana. Tämä on äärimmäisen tärkeää, sil-
lä Jeesuksen mukaan ihminen, joka ei us-

ko Hänen olevan se, joka Hän on, hukkuu
synteihinsä!

Toinen lohdullinen näkökulma on se,
miten vaikeudet saavat meidät etsimään
Jeesusta ja tekevät meidät usein vastaan-
ottavaisemmiksi avulle, jota Jeesus haluaa
meille tarjota. Inhimilliset haasteemme ja
puutteemme voivatkin olla Jumalan työ-
välineitä meidän kasvattamisksemme ja-
loa käyttöä varten! Henkilö, joka on tien-
nyt olevansa sokea, arvostaa saamaansa
näkökykyä.

Tekstin viimeinen jae osoittaa, miten
Jeesus ongelmattomasti ottaa vastaan sel-
laista kunnioitusta, joka kuuluu yksin Ju-
malalle. ●

Mika Ebeling
pastori, SEKL

Julkaisijat

Suomen Evankelisluterilainen
Opiskelija- ja Koululaislähetys ry OPKO
Suomen Raamattuopiston Säätiö SROS
Suomen teologinen instituutti ry STI
Suomen evankelisluterilainen
Kansanlähetys SEKL

Päätoimittaja

Santeri Marjokorpi
santeri.marjokorpi@sro.fi
040 828 6103

Toinen päätoimittaja

Timo Eskola
timo.eskola@sti.fi
09 668 9550

Toimitussihteeri

Mattias Kaitainen
toimitussihteeri.perusta@gmail.com

Aineisto-osoitteet

santeri.marjokorpi@sro.fi
toimitussihteeri.perusta@gmail.com

Ulkoasun suunnittelu ja taitto

Teemu Junkkaala
teemu@gstj.fi

Toimitus 2020

Taito Heikkilä, Markus Korri,
Leif Nummela, Karoliina Rauhi-
Pokka, Topias Tanskanen,
Arno Toivanen

Neuvottelukunta 2020–2022

Keijo Rainerma (puheenjohtaja), Ville
Auvinen, Ruth Franzén, Markku Ihonen,
Timo Junkkaala, Ilmari Karimies,
Mika Malinen, Jussi Miettinen, Pekka
Mäkipää, Tapio Puolimatka, Teuvo V.
Riikonen, Niilo Räsänen, Matti Sartonen,
Jouko Talonen, Mauri Tervonen,
Lauri Thurén, Mika Tuovinen, Lauri
Vartiainen, Juha Vähäsarja

Toimituksen osoite

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu ja osoitteenmuutokset

perussanoma@jaicom.com
034 246 5391

Tilauhinnot 2020

Opiskelijatilaus 20 €/vuosi,
kestotilaus 47 €/vuosi, määräaikais-
tilaus 12 kk 50 €/vuosi, irtonumero 7 €

Ilmoitushinnat

1/1 sivu: 130 mm (lev.) x 193 mm (kork.)
250 €, 1/2 sivu: vaaka 130 mm x 96,5 mm
140 €, pysty 62,5 mm x 193 mm 140 €,
muut: 0,80 €/pmm, palstaleveys 62,5
mm. Hintoihin lisätään alv. (24%).

Ilmoitusten vastaanotto

aineistot.perusta@perussanoma.fi
050 361 4099

Kirjapaino

Painotalo Plus Digital Oy

Aikakauslehtien liiton jäsen.

ISSN 0355-7111

Perusta julkaisee mahdollisuuksien
mukaan myös kirjoituksia ja komment-
teja, joita ei ole erikseen pyydetty.

Perusta-lehti painetaan ympäristö-
ystävällisesti.

Uskon ja ajattelun avuksi
47. vuosikerta
Ilmestyy kuudesti vuodessa